

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۴/۰۳/۲۱

یونس نگاه

چرا فنلندی‌ها شاد و افغان‌ها غمگین اند؟

از بس همه می‌دانیم که میان فنلند و افغانستان "تفاوت از زمین تا آسمان است"، سوال بالا بی‌جا می‌نماید. دلایل شادی و غمگینی دو ملت هم تاحدودی برای همه ما آشکار است، ولی در این پست می‌خواهم مقداری به جزئیات این تفاوت‌ها اشاره کنم. از کودکان شروع می‌کنیم که در افغانستان، سرنوشت شان امروز بیش از همه در خطر است.

کودکان

در فنلند انسان از روز اول موجود کامل و صاحب حقوق شناخته می‌شود. از همان آغاز برای تربیت و آموزشش تدبیر می‌سجند. برای تولد کودک هم به‌اندازه کافی تدبیر می‌گیرند. اکثر جفت‌ها سنجیده و با آمادگی فرزند می‌آورند. فرزندآوری را با رفع حاجت جنسی خلط نمی‌کنند. تعلیم کودک فوراً بعد از تولد آغاز می‌شود. کودکان در فنلند کودکان کمتر از یک‌ساله را نیز می‌پذیرند. اطفال فنلند، بدون تفکیک جنسیت، تا شش سالگی در کودکان‌ها بسیار می‌آموزند و وقتی وارد مکتب ابتدائیه می‌شوند، از نظر اجتماعی بسیار رشد کرده‌اند. منع تعلیم مثل منع آب و هوا در فنلند، غیر عادی است. در آن کشور شاید به مخیله کسی خطور نکند که روزی فرد قدرتمند و صاحب حزب و گروه سیاسی حتی به شوخی فرمان صادر کند که فلان قشر حق تعلیم ندارد.

نظام آموزشی فنلند رایگان و متمایل به سوسیالیزم (برابری طلبی) است. به کودکان غیر از درس رایگان، نان چاشت رایگان نیز در مکاتب داده می‌شود. فنلند و همسایه‌های اسکندیناوی‌اش میراث‌های مبارزات کارگران و روشنفکران قرون نوزده و بیست را برای ایجاد جامعه برابر و سوسیالیستی نسبت به خیلی از جوامع دیگر حفظ کرده و در نظام‌های سیاسی و آموزشی از آن ارزش‌های انسانی و جهانی بهره گرفته است. سوسیال که در ادبیات جهادی افغانستان دشنام است، در فنلند بسیار ارج گذاشته می‌شود. از این‌رو، فنلند جامعه‌ای شده است که علیرغم ترویج فردگرایی، حمایت اجتماعی جای خالی حمایت خانوادگی را پر کرده و آدم‌ها نه مثل افغانستان بی‌دولت و بیش‌از حد متکی به خانواده‌های فقیرند، و نه مثل امریکا بسیار نیولیبیرالستی که در آن دولت تنها به فکر بانک‌ها، شرکت‌های بزرگ، "آدم‌های موفق" و "پیشتانان" باشد. در فنلند نظام اجتماعی نسبتاً حامی خلق شده است که در آن شهروندان کمتر احساس بی‌پناهی می‌کنند.

زنان

در افغانستان زن مایه شر و گناه، سرکوب و محروم کردنی تبلیغ می‌شود. در فنلند اما زن جایگاه مساوی با مردان دارد و حضور آنان در تمام سطوح زندگی، از جمله رهبری کشور، تسهیل می‌شود. صدراعظم فنلند زن است و او وقتی در سال 2019 به قدرت رسید، دوازده وزیر زن و هفت وزیر مرد تعیین کرد. او را بخاطر عدم رعایت تعادل جنسیتی انتقاد کرده‌اند، اما اگر مسئولیت دولت ایجاد رفاه و شادی باشد، آن کابینه موفق عمل کرده و کشور را در این پنج سال به قله شادی نسبی هدایت نموده است. می‌گویند آن خاتم در سال 2023 استعفا داده است.

آزادی

تفکیک قوا، بخصوص استقلال نظام قضایی، در فنلند در ایجاد شادی و رفاه نقش کمتر از مکتب ندارد. استقلال قضا و تفکیک قوا ستون‌های اصلی نظام سکولار است. لذا شادی فنلندی‌ها محصول نظام سکولارشان است. تعلیم و تحصیل بدون نظام دموکراتیک و سکولار می‌تواند منجر به رفاه شود، ولی شادی و آرامش لازم فراهم نمی‌کند. در فنلند فعالیت سیاسی آزاد است، پارلمان فعال و موثر وجود دارد که در آن احزاب مختلف نمایندگان و دسته‌های

د پاپو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خیر و لولی

پارلمانی صاحب صلاحیت دارند. آزادی بیان و نشر در فنلند تضمین گردیده و هرکس می‌تواند بدون سانسور بنویسد و چاپ کند، بگوید و تبلیغ نماید. همه این چیزها از مردم افغانستان گرفته شده، و از این‌رو در پایان خط شادی نشسته ایم.

فرهنگ

ورزش، کار و موسیقی عناصر مهم فرهنگ فنلند اند. در فنلند نیز مردم به گذشتگان، تاریخ و نمادهای قومی و سنتی علاقه‌مندند، ولی امروز را برای گذشته قربانی نمی‌کنند. ستاره‌گان هنری، مخترعان، نویسندگان، موسیقی‌دانان و قهرمانان ورزشی نقش برجسته‌تر از جنرالان و "قهرمانان" جنگی دارند. البته فنلندی‌ها نیز بی‌توجه به امنیت و دفاع نیستند. صنایع دفاعی و نظامی را جدی می‌گیرند، اما برای فتح جهان، کشتن دیگران و غلبه این ولایت بر آن ولایت یا این قبیله بر آن قبیله لشکر نمی‌سازند.

اقتصاد

نفوس فنلند به‌صورت تقریبی به اندازه کابل، ولی اقتصادش ده برابر افغانستان است. تولید ناخالص داخلی افغانستان را کمتر از 23 میلیارد دالر اعلام می‌کنند، و از فنلند را بیش از 267 میلیارد. اقتصاد فنلند دانش‌بنیان است و بر ابتکار، دانایی، صنعت و ماشین استوار است. تربیت کودک، نظام حمایتی، آزادی، فرهنگ پذیرا و رو به امروز و آینده جامعه فنلند را در محیط قطب شمال سیری و شادی داده است، ولی جنگ و بی‌تعلیمی و نادانی مردم ما را در سرزمین پر از آفتاب، معادن و مقدار زیاد آب و خاک شیرین گرسنه و غمگین ساخته است. فنلندی‌ها به نوکیا افتخار می‌کنند که در ابتکار و نوآوری سال‌ها سرآمد بود. از تاریخ چند هزار ساله، پدرانی که دزدانی دریایی ماهر بوده‌اند و جنگ‌هایی که با سویدی‌ها و دیگر همسایه‌گان شان در گذشته‌ها کرده‌اند، الگو نمی‌گیرند. خلاصه، درس فاصله افغانستان و فنلند این است که شادی بدون ارتقای جایگاه زن، کودک، زنده‌گی و آزادی بدست نمی‌آید.

[آرشیف: نو یسنده در پورتال افغان جرمن آنلاین](#)